

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/31/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2520202075
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Brišková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2520202075.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Briškovej a členiek senátu JUDr. Zlatice Javorovej a JUDr. Bibiány Ťažiarovej v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.X.XXXX, trvalý pobyt C. XXXX/XXXX, A., zastúpenej advokátom: JUDr. Radoslav Ulehla, Winterova 62, Piešťany, proti žalovaným: 1/ D. E., nar. XX.XX.XXXX, trvalý pobyt F. XXX/X, A., 2/ G. E., nar. XX.X.XXXX, trvalý pobyt F. XXX/X, A., žalovaní 1/, 2/ zastúpení: ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA ŠTRBÁŇ, s.r.o., Dvory 1932, Púchov, IČO: 36 867 454 a 3/ Kooperatíva poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441, zastúpenej advokátom: JUDr. Baltazár Mucska, Vajnorská 55, Bratislava, o náhradu škody s príslušenstvom, o odvolaní žalovaných 1/, 2/, 3/ proti rozsudku Okresného súdu Piešťany zo dňa 9. marca 2023 č. k. 6C/40/2020-248, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v druhom výroku (II.) v časti o uložení povinnosti žalovaným 1/, 2/ zaplatiť žalobkyni sumu 1.379,27 eur, úrok z omeškania vo výške 0,013 % denne zo sumy 1.379,27 eur od 12.2.2021 do zaplataenia s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu poskytnutého plnenia povinnosť ostatných žalovaných, p o t v r d z u j e a v časti druhého výroku (II.) o uložení povinnosti žalovaným 1/, 2/ zaplatiť žalobkyni sumu 285 eur, úrok z omeškania vo výške 0,013 % denne zo sumy 285 eur od 12.2.2021 do zaplataenia a vo štvrtom výroku (IV.) v časti o nároku žalobkyne na náhradu trov konania voči žalovaným 1/, 2/ v rozsahu 100 %, r u š í a v e c v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

II. Odvolací súd odvolanie žalovanej 3/ o d m i e t a .

III. Žalobkyňa má voči žalovanej 3/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania o odmietnutí odvolania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie prvým výrokom (I.) zastavil konanie v časti o 316,80 eur s úrokom z omeškania vo výške 0,013 % denne zo sumy 316,80 eur od 7.11.2020 do zaplataenia; druhým výrokom (II.) uložil povinnosť žalovaným 1/, 2/, 3/ zaplatiť žalobkyni sumu 1.664,27 eur, úrok z omeškania vo výške 0,013 % denne zo sumy 1.664,27 eur, žalovaní 1/, 2/ od 12.2.2021 do zaplataenia a žalovaná 3/ od 11.5.2021 do zaplataenia, s tým že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu poskytnutého plnenia povinnosť ostatných žalovaných; v treťom výroku (III.) žalobu v časti úroku z omeškania vo výške 0,013 % denne zo sumy 1.664,27 eur od 7.11.2023 do zaplataenia (správne od 7.11.2020 do 11.2.2021 vo vzťahu k žalovaným 1, 2 a do 10.5.2021 vo vzťahu k žalovanej 3) zamietol; štvrtým výrokom (IV.) rozhodol o náhrade trov konania tak, že žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania voči žalovaným 1/, 2/, 3/ v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne vyšší súdny úradník po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, pričom plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu poskytnutého plnenia povinnosť ostatných žalovaných.

2. Rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 420 ods. 1, § 427 ods. 1 až § 431, § 444, § 445 O. z. (Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov), § 3 ods. 1, 2, § 7 ods. 1, 2, 3, § 8 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov, § 144, § 145 ods. 2 CSP (Civilný sporový poriadok zákon č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov).

3. Vecne zdôvodnil uplatneným nárokom na zaplatenie sumy 1.981,07 eur, predstavujúcim náhradu škody, pozostávajúcej z nákladov v súvislosti s opravou motorového vozidla vo výške 316,80 eur, nákladov s vypracovaním súkromného znaleckého posudku 285 eur, straty na zárobku za 23 dní práceneschopnosti od 7.11.2018 do 1.12.2018 vo výške 425,27 eur a bolestného vo výške 954 eur (50 bodov x 19,08 eur). V priebehu konania žalobkyňa čiastočne vzala späť nárok o zaplatenie sumy 316,80 eur, z dôvodu úhrady žalovanou 3/. V konaní nebolo sporné tvrdenie o dopravnej nehode 7.11.2018, pri ktorej žalobkyňa utrpela zranenia (bola hospitalizovaná od 7.11.2018 do 9.11.2018 a práceneschopnosť trvala od 7.11.2018 do 1.12.2018). Nesporným bolo aj tvrdenie o poškodení motorového vozidla žalobkyne, ako aj o zodpovednosti žalovaného 1/ za dopravnú nehodu, ktorú zapríčinil a bol uznaný vinným zo spáchania priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky (rozhodnutím Okresného riaditeľstva PZ v Trnave ODI v Piešťanoch č. ORPZ-TT-ODI3-81/2019-P zo dňa 29.4.2019), pričom mu bola uložená povinnosť zaplatiť žalobkyňi škodu na majetku 6.823 eur. Žalovaný 2/ ako vlastník motorového vozidla má uzavretú zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu so žalovanou 3/ (ktorá žalobkyňi zaplatila vecnú škodu na vozidle 6.984 eur dňa 28.5.2019 a 19.3.2021, teda v priebehu konania, a zaplatila aj sumu 316,80 eur). Za nesporné súd prvej inštancie považoval aj tvrdenie žalobkyne ohľadne jej priemernej čistej mesačnej mzdy za mesiace august až október 2018 vo výške 1.372,82 eur, tiež to, že v mesiaci november 2018 jej bola vyplatená mzda 255,72 eur. Nesporná bola i výška náhrady príjmu pri práceneschopnosti 183,61 eur. Nespornou skutočnosťou bola výška náhrady škody na zdraví, predstavujúca bolestné vo výške 954 eur, preukázaná odborným vyjadrením znalca z odvetvia zdravotníctva a farmácie, odbor ortopédia H. B. zo dňa 28.11.2018 (ktorý určil počet bodov 50 a hodnotu jedného bodu 19,08 eur, t.j. 954 eur). Sporným nárokom zostalo zaplatenie sumy 285 eur, vynaloženej na obstaranie znaleckého posudku Ing. Dušana Knošku č. 1/2019, na základe ktorého bola vypočítaná výška škody na vozidle žalobkyne.

4. Súd prvej inštancie kvalifikoval zodpovednosť žalovaného 1/ na základe ustanovenia § 420 O. z. o všeobecnej zodpovednosti za škodu; zodpovednosť žalovaného 2/ ako objektívnu zodpovednosť prevádzateľa motorového vozidla podľa § 427 ods. 2 O. z. a nárok voči žalovanej 3/ odôvodnil súd zákonom ZoPZP (zákon č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení, zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). Žalobkyňa ako poškodená pri dopravnej nehode zavinenej žalovaným 1/, v súvislosti s dopravnou nehodou, utrpela zranenia z ktorých sa liečila 23 dní a vznikol jej nárok na náhradu za stratu na zárobku vo výške 425,27 eur, ktorý riadne preukázala, pričom žalovaní predložené listinné dôkazy nerozporevali. Preto bolo v tejto časti žaloby vyhovené. Obdobne súd vyhovel aj žalobe v časti nesporného nároku na zaplatenie bolestného vo výške 954 eur.

5. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku konštatoval sporný nárok žalobkyne na zaplatenie sumy 285 eur, predstavujúcej náklady súvisiace s obstaraním znaleckého posudku č. 1/19, ktorým bola vypočítaná škoda na vozidle žalobkyne Volkswagen Golf + 1.6 TDI. Poukázal na ustanovenie § 442 ods. 1 O. z., v zmysle ktorého sa uhrádza skutočná škoda a ušlý zisk. Skutočnou škodou je podľa názoru súdu aj ujma, ktorá vznikla poškodenej tým, že bola nútená vynaložiť náklady vzniknuté v súvislosti s uplatnením nároku v trestnom alebo občianskoprávnom konaní. V prejednávanej veci preto skutočnou škodou bola aj hodnota znaleckého posudku na zistenie výšky vecnej škody (súd podporne označil rozhodnutie Ústavného súdu ČR sp. zn. IV. ÚS 548/1999, podľa záverov ktorého škodu predstavujú nielen majetkové hodnoty, ktoré boli, respektíve mali byť, poškodeným vynaložené, ale aj tie, ktoré by bolo potrebné vynaložiť, aby došlo k uvedeniu veci do predošlého stavu).

6. Žalobe bolo preto vyhovené a súd prvej inštancie zaviazal žalovaných zaplatiť žalobkyňi sumu 1.664,27 eur spôsobom, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia, povinnosť

ostatných žalovaných (s odôvodnením, že išlo o prípad nepravej pasívnej solidarity, keď škodca a poisťovne zodpovedajú na základe rôznych právnych titulov, teda majú v spore postavenie samostatných spoločníkov a nevzniká medzi nimi pasívna solidarita). Súd prvej inštancie priznal žalobkyni aj úroky z omeškania, vychádzajúc z doručenia žaloby žalovaným 1/, 2/ dňa 28.1.2021 a žalovanej 3/ dňa 26.1.2021, od ktorého časového momentu začala plynúť žalovanej 3/ trojmesačná lehota na prešetrovanie škodovej udalosti (§ 11 ods. 6 ZoPZP). V priebehu plynutia lehoty žalovaná 3/ ukončila šetrenie poisťovej udalosti 18.3.2021 a poskytla žalobkyni poistné plnenie 316,80 eur za náklad na odťah a parkovné vozidla. Vo vzťahu k ďalším nárokom žalovaná 3/ nepodalala vysvetlenie. Lehota jej uplynula 26.4.2021 a vznikla povinnosť poskytnúť žalobkyni poistné plnenie do 15 dní t.j. do 11.05.2021. Žalovaní 1/, 2/ sa dostali do omeškania s plnením dlhu po doručení žaloby 28.1.2021 a uplynutí 15-dňovej lehoty. Súd žalobou uplatňované úroky považoval za súladné s ust. § 517 ods. 2 O. z. a § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka. V prevyšujúcej časti bolo potrebné žalobu o zaplatenie úrokov z omeškania zamietnuť.

7. Rozhodnutie o náhrade trov konania súd prvej inštancie odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1 CSP a § 256 ods. 2 CSP, keďže plne úspešnou stranou v prejednávanej spore bola žalobkyňa, preto jej prislúchala náhrada trov konania v rozsahu 100 %. A to aj napriek čiastočnému späťvzatiu žaloby, ku ktorému došlo pre správanie žalovanej 3/, spočívajúce v čiastočnej úhrade sumy 316,80 eur po začatí konania, čím žalovaná 3/ procesne zavinila zastavenie konania v tejto časti. Súd nevzhladol na strane žalovaných 1/, 2/ nimi prezentované dôvody hodné osobitného zreteľa (žalobkyňa mohla žalovať o zaplatenie uplatňovaného nároku len žalovanú 3/, a ak by sa pred podaním žaloby na žalovanú 3/ obrátila, nemuselo k súdному konaniu dôjsť). Žalobkyňa sa dôvodne domáhala prostredníctvom žaloby svojho nároku voči žalovaným 1/, 2/, ako aj poisťovni (žalovaná 3/). O výške náhrade trov konania mal rozhodnúť súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením.

8. Proti tomuto rozsudku voči vyhovujúcemu výroku II. a výroku o náhrade trov konania IV. podali včas odvolanie žalovaní 1/, 2/ navrhujúc jeho zrušenie a vrátenie veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutia. Odvolanie odôvodnili nesprávnym procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorým bolo znemožnené, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, súd prvej inštancie dospel tiež na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia. Žalovaní nesúhlasili so záverom súdu prvej inštancie, že okrem nákladov na súkromný znalecký posudok, boli nároky uplatňované žalobkyňou nesporné. V rámci odporu podanému proti platobnému rozkazu, žalovaní namietali uplatnený nárok žalobkyne en bloc. Následne v rámci prejednávania veci uplatnené nároky žalobkyne opätovne en bloc namietli a popreli, odkazujúc na argumentačnú líniu žalovanej 3/, a na jej prípadné závery z likvidácie predmetnej poisťovej udalosti. Uvedené možno podľa názoru žalovaných 1/, 2/ považovať za účinný prostriedok procesnej obrany, vylučujúci záver o nespornosti uplatneného nároku. Svoj opačný záver súd prvej inštancie v uvedenom smere bližšie nezdôvodnil a preto došlo podľa nich k porušeniu práva na spravodlivý proces, kam patrí aj právo na komplexné a zrozumiteľné odôvodnenie rozhodnutia. Na rozdiel od žalovanej 3/, žalovaní 1/, 2/ nemajú personálnu ani inú kapacitu na vyhodnotenie dôvodnosti či výšky žalobkyňou uplatňovaných parciálnych nárokov, o to viac ak ide o nárok na bolesť a náhradu príjmu počas práceneschopnosti. Preto sa v celom rozsahu odvolávali na postup a názor žalovanej 3/ k uplatneným nárokom.

9. Žalovaní 1/, 2/ v odvolaní namietali tiež záver súdu prvej inštancie, ktorý považoval náklady na vypracovanie znaleckého posudku (285 eur) za skutočnú škodu, za ktorú by mali niesť zodpovednosť. Súdom vymedzené podmienky vzniku zodpovednosti za škodu tu však podľa názoru žalovaných 1/, 2/ splnené neboli. Náklady na vypracovanie znaleckého posudku neboli žalobkyňou ani vynaložené účelne, resp. neboli nevyhnutné pre dosiahnutie splnenia nároku na náhradu škody. Priestupkové konanie, ktoré bolo po nehode vedené voči žalovanému 1/, malo povahu správneho konania, na ktoré sa vzťahuje správny poriadok (ak zákon neustanovuje inak). Správne konanie je ovládané vyhľadávacou zásadou, preto bremeno obstarania dostatočného podkladu pre vydanie rozhodnutia viazne primárne na správnom orgáne, ktorým bol príslušný Okresný dopravný inšpektorát Piešťany, OR PZ v Trnave. Ak sa žalobkyňa rozhodla uplatniť nárok na náhradu škody na vozidle v rámci priestupkového konania, nebolo jej povinnosťou nechať si na svoje náklady vypracovať súkromný znalecký posudok. Ak by bol tento dôkaz skutočne nevyhnutý pre zaviazanie žalovaného 1/ na náhradu škody, svoju procesnú aktivitu mohla žalobkyňa ako poškodená realizovať aj len návrhom na vykonanie dôkazu, v ktorom prípade by znalecký posudok alebo odborné vyjadrenie zabezpečil konajúci priestupkový orgán. Ak by

prítom žalobkyňa na plnenie tejto škody vyzvala žalovanú 3/ ako poisťovateľa vozidla, žiadne náklady na vypracovanie znaleckého posudku by nemohli vzniknúť. Žalovaná 3/ by v rámci svojich postupov vykonala likvidáciu predmetnej poisťovnej udalosti a žalobkyni by vyplatila náležité poistné plnenie. Náklady na vyhotovenie znaleckého posudku k určení výšky škody na vozidle, nemožno považovať ani za náklady na uvedenie poškodenej veci do pôvodného stavu (nešlo o prípad, že žalobkyňa vozidlo nechala na svoje náklady opraviť a následne si uplatňovala v priestupkovom konaní ich náhradu).

10. Žalovaní 1/, 2/ namietali aj záver súdu prvej inštancie o náhrade trov konania. Zdôraznili, že k podaniu žaloby a k vydaniu súdneho rozhodnutia došlo výlučne v dôsledku pasivity žalovanej 3/, a to pokiaľ ide o plnenie jej zákonných povinností poisťovateľa podľa ustanovení ZoPZP, kedy nebola schopná ukončiť likvidáciu poisťovnej udalosti ani po viac ako dvoch rokoch od podania žaloby. V prípade súhlasu žalovanej 3/ by sa žalovaní 1/, 2/ nebránili ani uzavretiu zmiernosti v danom konaní, čo bez súhlasu žalovanej 3/ nebolo možné. Preto v kontexte kritérií spravodlivosti sa zaviazanie žalovaných 1/, 2/ na náhradu trov konania, ktoré vznikli v prevažnej časti pasivitou žalovanej 3/, sčasti samotnou žalobkyňou (jedno pojednávanie bolo odročené z dôvodu, že nemala vedomosť, či jej poistné plnenie za odťah a parkovanie bolo už žalovanou 3/ vyplatené), javí ako nespravodlivé. Na prípadnú náhradu trov by naďalej ostala zaviazaná žalovaná 3/, ktorá je bonitnou spoločnosťou, od ktorej prípadný nárok možno vymôcť.

11. Proti tomuto rozsudku voči vyhovujúcemu druhému výroku (II.) a výroku o náhrade trov konania (IV.) podala odvolanie aj žalovaná 3/, ktoré odôvodnila ustanovením § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP, navrhujúc jeho zmenu zamietnutím žaloby voči žalovanej 3/ v celom rozsahu. Namietala, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, keď priznal žalobkyni nárok predstavujúci náhradu nákladov za znalecký posudok č. 1/2019, ktorý nebol pre dané konanie zásadný. Žalovaná 3/ likvidovala škodu spôsobenú na motorovom vozidle žalobkyne ešte pred začiatkom konania. Náklady na vypracovanie znaleckého posudku neboli nutne a účelne vynaložené, nepredstavovali tak skutočnú škodu na strane žalobkyne. Žalovaná 3/ poskytla žalobkyni plnenie, vyššou sumou ako stanovil znalecký posudok, výlučne na základe interného šetrenia poisťovne. Z výsluchu žalobkyne vyplynulo, že k vypracovaniu znaleckého posudku pristúpila na základe pokynu príslušníka policajného zboru. Žalobkyňa by však bola povinná spoľahlivo preukázať výšku škody v priestupkovom konaní len v prípade, že sa náhrady škody nedomáha voči poisťovni. Keďže žalovaná 3/ má pokrývať zodpovednosť za škodu spôsobenú žalovanými 1/, 2/ pri prevádzke motorového vozidla, v prípade nákladov na znalecký posudok, tieto nie sú v priamej príčinnej súvislosti s predmetnou dopravnou nehodou. Uvedené skutočnosti súd nevzal do úvahy, ani sa s nimi nevysporiadal. Žalovaná 3/ dňa 11.2.2021 vyzvala žalobkyňu na predloženie dokumentov potrebných na došetrenie poisťovnej udalosti, ktorá na výzvu nereagovala a žalovanej 3/ tak chýbal dostatočný podklad pre dolikvidovanie ostatných nárokov žalobkyne. Peňažná sankcia v podobe úrokov z omeškania upravená v § 11 ods. 8 ZoPZP, je viazaná na nespĺnenie povinností v ust. § 11 ods. 6 písm. a), b) ZoPZP, účelom ktorého je ochrana poškodeného, aby poisťovňa pod následkom sankcie nezostala nečinná.

12. Odvolací súd podľa § 34 CSP (Civilný sporový poriadok zákon č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov) po zistení, že odvolanie žalovaných 1/, 2/ bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie (§ 355 ods. 1 CSP), po skončení, že odvolanie obsahuje zákonom stanovené náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaných 1/, 2/ je čiastočne dôvodné.

13. Odvolacia námietka žalovaných 1/, 2/ voči vyhovujúcemu výroku rozsudku súdu prvej inštancie (II.) v časti náhrady straty na zárobku za obdobie práceneschopnosti vo výške 425,27 eur a náhrady bolestného vo výške 954 eur (spolu 1.379,27 eur) nebola dôvodná. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia konštatoval preukázanie tohto uplatneného nároku žalobkyňou, pričom tento nárok nepovažoval za sporný, žalovanými 1/, 2/, 3/ rozporovaný, ani spochybnený a preto žalobe v tejto časti vyhovel.

14. Ak sú skutkové tvrdenia strán sporné, je povinnosťou súdu vyhodnotiť ich pravdivosť na základe vykonaných dôkazov. V sporovom konaní však súd nevykonáva dôkazy na preukázanie nesporných skutkových tvrdení strán. Nesporné skutkové tvrdenia si súd osvojí ako zistený skutkový stav, z ktorého vychádza v meritórnom rozhodnutí. Podľa právnej domnienky v ust. § 151 ods. 1 CSP platí, že skutkové

tvrdenie je nesporné, ak ho protistrana nepoprela vôbec (ak sa k tvrdenej skutočnosti nevyjadřila) alebo ak ho síce poprela, avšak neúčinne. Popretie skutkových tvrdení žalovanými je prostriedok procesnej obrany. Z ust. § 151 CSP vyplýva, že stranu sporu potom zaťažuje procesné bremeno popretia skutkových tvrdení protistrany. Na popretie skutkových tvrdení sa kladú určité kvalitatívne nároky. Za podmienok uvedených v § 151 ods. 2 CSP musí popierajúca strana uviesť vlastné tvrdenia. Pre kvalitu popretia skutkových tvrdení platia rovnaké požiadavky ako pre predkladanie skutkových tvrdení (§ 150 ods. 1 CSP). Rovnako ako skutkové tvrdenia, aj popretie skutkových tvrdení musí byť substancované (povinnosť tvrdiť podstatné a rozhodujúce skutočnosti sa v právnej teórii označuje ako povinnosť substancovane tvrdiť, resp. povinnosť uviesť substancované tvrdenia; pojem substancované zvyrazňuje, že tvrdenia sú relevantné z hľadiska hmotného práva). Následkom porušenia povinnosti žalovaného substancovane tvrdiť je, že súd bez toho aby vykonal dokazovanie, nezohľadní jeho procesnú obranu. Súd potom nemá čo dokazovať, ak tvrdenie nie je substancované. Ak strana sporu neunesie bremeno popretia skutkových tvrdení protistrany, nastupuje ako procesný následok uplatnenie domnienky, že skutkové tvrdenia protistrany sú nesporné (porov. Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, 574 s.).

15. Popretie skutkových tvrdení protistrany musí byť výslovné. Bez predloženia iného skutkového tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach je popretie neúčinné. Účelom právnej úpravy ust. § 151 ods. 2 je vylúčiť neželanú situáciu, a to aby nedochádzalo k popretiam skutkových tvrdení protistrany en bloc, teda čisto formálne, napr. vyhlásením, že nič z toho čo tvrdí protistrana, nie je pravda (porov. Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, 574 s.).

16. Odvolacia námietka žalovaných 1/, 2/ poukazujúca na opätovné popretie uplatneného nároku žalobkyňou en bloc (v platobnom rozkaze a následne v rámci prejednávania veci pred súdom prvej inštancie), v dôsledku ktorého malo dôjsť k účinnému popretiu dôvodnosti a výšky uplatneného nároku žalobou, nebola opodstatnená. Obdobne nedôvodne argumentovali žalovaní 1/, 2/ v odvolaní, len povinnosťou samotného popretia žalobou uplatneného nároku. Ani argument žalovaných 1/, 2/ o absencii personálnej, alebo inej kapacity na vyhodnotenie dôvodnosti, či výšky uplatneného nároku žalobkyňou na bolestné a náhradu príjmu počas práceneschopnosti, nebolo možné prijať. Žalobkyňa vo vzťahu k svojim tvrdeniam o uplatnených nárokoch predložila listinné dôkazy, preukazujúce výšku bolestného a náhrady straty na zárobku počas pracovnej neschopnosti. V prípade prijatia názoru žalovaných 1/, 2/, že postačí všeobecné popretie tvrdení a listinných dôkazov predložených protistranou, žalujúca strana by v takom prípade nikdy nemohla byť úspešná (t. j. len vtedy ak by žalovaná strana nenamietala tvrdenia a dôkazy žalujúcej strany, v dôsledku čoho by nebolo možné ani uvažovať o existencii sporu).

17. V odpore proti platobnému rozkazu žalovaní 1/, 2/ poukazovali na oznámenie poistnej udalosti žalovanej 3/, čo ich však nezabavovalo zodpovednosti za škodu voči žalobkyňi, a to ani uplatnením nároku žalobkyňou priamo voči poisťovni. Žalovaná 3/ v odpore proti platobnému rozkazu namietala predčasnosť podania žaloby a neuplynutie lehoty na prešetrenie poistnej udalosti, no predmetné plnenia, napriek uplynulej dobe od doručenia žaloby s prílohami, žalobkyňi neposkytla.

18. Žalovaní 1/, 2/ v odvolaní uviedli, že v konaní pred súdom prvej inštancie vo vzťahu k nároku na bolestné a náhradu straty na zárobku počas pracovnej neschopnosti, sa odvolávali na postup a názor žalovanej 3/ (poisťovne) k týmto uplatneným nárokom žalobkyne.

19. Z obsahu spisu však nevyplýva, že žalovaná 3/ účinne poprela skutkové tvrdenia žalobkyne vo vzťahu k uvedeným dvom nárokom (bolestné a náhrada straty na zárobku počas pracovnej neschopnosti). Žalovaná 3/ uviedla tvrdenie, že vyzvala žalobkyňu na predloženie dokumentov potrebných na došetrenie poistnej udalosti, na ktorú výzvu žalobkyňa nereagovala, a preto žalovanej mal chýbať dostatočný podklad pre dolikvidovanie nárokov žalobkyne. V danom spore však žalobkyňa tvrdenie žalovanej 3/ o výzve na predloženie dokladov poprela a žalovaná 3/ doručenie (odoslanie) výzvy adresovanej žalobkyňi nepreukázala. Rozhodujúce však bolo, že žalobkyňa predložila ohľadom svojich tvrdení o nároku na bolestné a náhradu straty na zárobku počas pracovnej neschopnosti listinné dôkazy, ktoré ani žalovaná 3/ žiadnym spôsobom nepoprela, nespochybnila ani nenamietala.

20. Žalovaná strana sporu (žalovaní 1/, 2/, 3/) preto neunesli bremeno popretia skutkových tvrdení žalobkyne vo vzťahu k nároku na bolestné vo výške 954 eur a náhrady straty na zárobku počas pracovnej neschopnosti vo výške 425,27 eur (spolu 1.379,27 eur), v dôsledku čoho nastúpil ako procesný následok uplatnenie domnienky, že skutkové tvrdenia žalobkyne v uvedenej časti sú nesporné (§ 151 ods. 2 CSP), čo konštatoval aj súd prvej inštancie a žalobe v tejto časti vyhovel.

21. Žalovaní 1/, 2/ namietali tiež správnosť záveru súdu prvej inštancie, ktorý vyhodnotil žalobkyňou uplatnené náklady na vypracovanie znaleckého posudku Ing. D. Knoškom, ako skutočnú škodu, hoci atribúty zodpovednostného vzťahu za škodu tu neboli dané. Navyiac uvedené náklady neboli podľa názoru žalovaných 1/, 2/ vynaložené účelne, resp. neboli nevyhnutné pre dosiahnutie uplatnenia nároku na náhradu škody v priestupkovom konaní.

22. Škoda je chápaná ako ujma, ktorá nastala (prejavuje sa) v majetkovej sfére poškodeného a v prípade škody na huteľnej veci, skutočná škoda spočíva v hodnote (trhovej cene) veci v čase, kedy ku strate alebo zničeniu došlo. Škoda sa uhrádza v peniazoch a ak o to poškodený požiada, a je to možné a účelné, nahradí sa škoda uvedením do pôvodného stavu (škodu tu predstavujú náklady potrebné na uvedenie do pôvodného stavu, v prípade vecnej škody sú to náklady vynaložené na opravu poškodenej veci).

23. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, napriek jeho záveru o skutočnej škode aj v tejto časti uplatňovaného nároku, nie je zrejmé naplnenie jednotlivých atribútov zodpovednostného vzťahu za škodu (spôsobenej dopravnou nehodou), v súvislosti s nárokom žalobkyne na zaplatenie sumy 285 eur, predstavujúcej náklady na obstaranie znaleckého posudku (za účelom uplatnenia práva na náhradu vecnej škody v priestupkovom konaní).

24. Podľa zákonnej definície (§ 121 ods. 3 O. z) príslušenstvom pohľadávky sú aj náklady spojené s jej uplatnením. Náklady spojené s uplatnením pohľadávky sú spravidla trovy vzniknuté v súvislosti s uplatnením pohľadávky, a to aj predsúdnom štádiu (napr. na zaobstaranie znaleckého posudku objasňujúceho vznik a výšku škody, cestovné náklady a iné, priamo súvisiace s uplatnením pohľadávky). Tieto náklady musia byť vynaložené účelne. Súd prvej inštancie sa však povahou nákladov spojených s uplatnením práva žalobkyne na náhradu škody, v zmysle vyššie uvedenej definície nezaoberal, ako ani s námietkami žalovaných 1/, 2/ o neúčelnosti vynaložených nákladov, vrátane ich neodôvodneného vynaloženia.

25. Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (napríklad sp. zn. I. ÚS 265/05) pokiaľ súd dospeje k rozhodnutiu bez toho, aby sa vo svojom rozhodnutí vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami tvoriacimi základ pre toto rozhodnutie, treba rozhodnutie súdu považovať za arbitrárne, teda za rozporné s článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ústavný zákon č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov) a článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach (oznámenie FMZV č. 209/1992 Zb.). Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu (napríklad sp. zn. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04).

26. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napríklad Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A) treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada i so špecifickými námietkami účastníka. Ak ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie súdu rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (porov. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 410/03).

27. S poukazom na vyššie uvedené rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti priznaného nároku žalobkyne na zaplatenie sumy 285 eur nezodpovedalo požiadavkám kladeným na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, keďže chýbal vyššie uvedený argumentačný základ, ktorý by mohol odvolací súd preskúmať.

28. Iné právne významné odvolacie námietky žalovanými 1/, 2/ v odvolaní vznesené neboli. Všeobecný súd (prvoinštančný aj odvolací) nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam (postačuje ak rozhodnutie dostatočne objasňuje skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzalo do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania). Preto odôvodnenie rozhodnutia, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces.

29. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti o nároku na náhradu škody vo výške 1.379,27 eur, úrok z omeškania vo výške 0,013 % denne zo sumy 1.379,27 eur od 12.2.2021 do zaplatenia, ako vecne správny potvrdil (náhrada straty na zárobku počas pracovnej neschopnosti 425,27 eur a bolestné 954 eur).

30. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti o uložení povinnosti žalovaným 1/, 2/ zaplatiť žalobkyni sumu 285 eur s úrokom z omeškania vo výške 0,013 % denne od 12.2.2021 do zaplatenia a vec v tejto časti vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, keďže súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom, ktoré nenahrádza prvoinštančné konanie.

31. Povinnosťou súdu prvej inštancie tak bude v ďalšom konaní, viazaný vyššie uvedenými právnymi názormi odvolacieho súdu, podriaďiť preukázaný skutkový stav pod relevantné ustanovenia príslušnej právnej normy, regulujúcej uplatnený nárok na zaplatenie sumy 285 eur, vynaloženej na obstaranie znaleckého posudku, ktorým bola vypočítaná výška škody na vozidle žalobkyne.

32. Pri písomnom vyhotovení súdneho rozhodnutia bude súd prvej inštancie postupovať v súlade s procesnými pravidlami a preskúmateľným spôsobom vyjadriť skutkové zistenia a právne závery, na základe ktorých vec posúdil a rozhodol. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia sa súd prvej inštancie náležite vysporiada s argumentáciou žalobkyne, ako i s procesnou obranou žalovaných 1/, 2/.

33. Súd prvej inštancie bude dbať tiež na to, aby odôvodnenie rozhodnutia bolo presvedčivé s uvedením aké skutočnosti žalobkyňa tvrdila, aké dôkazy označila, aké prostriedky procesného útoku použila, ako sa vo veci vyjadrili žalovaní 1/, 2/ a aké prostriedky procesnej obrany použili. Vysvetlí ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, vrátane úvah, ktorými sa pri hodnotení dôkazov riadil. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva strany na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia, ktoré sa vysporiada aj so špecifickými námietkami strán konania.

34. Svoj právny záver zdôvodní zo zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzali do úvahy a stranám konania poskytne odpoveď na podstatné a relevantné argumenty, aby riešenie konkrétneho právneho problému bolo jasné a zreteľne dané (porov. rozhodnutia Ústavného súdu napr. sp. zn. II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07).

35. Podľa § 396 ods. 3 CSP ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

36. Podľa § 362 ods. 1 CSP odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje.

37. Podľa § 386 písm. a) CSP odvolací súd odmietne odvolanie, ak bolo podané oneskorene.

38. Žalovanej 3/ ako strane konania tiež prislúchalo právo napadnúť rozhodnutie súdu prvej inštancie odvolaním. Súčasne však musela byť splnená (okrem prípustnosti odvolania) aj ďalšia zákonná podmienka, a to že odvolanie bolo podané včas, teda v zákonom stanovenej lehote.

39. Z obsahu spisu v prejednávanej veci vyplýva, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie bol žalovanej 3/ doručený dňa 20. marca 2023 (č. I. 258). Zákonná 15-dňová lehota na podanie odvolania uplynula žalovanej 3/ dňom 4. apríla 2023. Z dôvodu, že odvolanie, ktoré žalovaná 3/ vyhotovila 3. apríla 2023 bolo elektronicky odoslané súdu prvej inštancie dňa 5. apríla 2023 e-mailom (č. I. 274), bolo podané zjavne po uplynutí zákonom stanovenej 15-dňovej lehoty na podanie odvolania. Takéto odvolanie bolo preto oneskoreným.

40. K zachovaniu lehoty na podanie odvolania podaného e-mailom je potrebné uviesť, že hoci je rozhodujúci okamih doručenia e-mailovej správy súdu, v prejednávanej veci z potvrdenia o elektronickom doručení odvolania (č. I. 274) vyplýva, že odvolanie bolo už odoslané po lehote na podanie odvolania. Teda okamih doručenia e-mailového podania súdu, musel z časového hľadiska nastať až po jeho odoslaní, t.j. rovnako po lehote na jeho podanie (porov. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/87/2020 zo dňa 24.2.2021).

41. Pri elektronickej komunikácii vo forme bežného e-mailu je rozhodujúci okamih doručenia e-mailovej správy, nie okamih jeho odoslania (porov. rozhodnutie NS SR sp. zn. 2Obdo/12/2016 zo dňa 31. januára 2017). Aj v prerokovávanom prípade žalovaná 3/ nevyužila portál eŽaloby, ale klasickú e-mailovú službu na podanie elektronického neautorizovaného odvolania. Elektronická komunikácia prostredníctvom e-mailu nie je komunikáciou prostredníctvom orgánu, ktorý je povinný doručiť podanie, preto rozhodujúcim je až moment doručenia podania súdu (porov. rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 115/2020 zo dňa 1. apríla 2020). Pri využívaní bežnej e-mailovej služby ide o priame a bezprostredné využitie technického prostriedku, prostredníctvom ktorého sa uskutočňuje prenos dátovej (elektronickej správy) od odosielateľa k príjemcovi. V tejto forme elektronickej komunikácie nemožno uvažovať o konkrétnej e-mailovej aplikácii (službe) ako o orgáne, ktorý má povinnosť doručiť podanie v zmysle § 121 ods. 5 CSP. Z tohto pohľadu je rozhodný moment, kedy bola e-mailová správa doručená príslušnému súdu, nie moment odoslania tejto e-mailovej správy. Ak advokát nevyužije formu elektronickej komunikácie podľa zákona o eGovernmente (zákon č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov), ktorý je založený na systéme elektronických potvrdení a doručení, resp. odoslani, je v zásade povinný znášať riziko komplikácií, ktoré pri tejto forme elektronickej komunikácie môžu vzniknúť.

42. Odvolaciemu súdu nezostával iný postup, než oneskorené odvolanie žalovanej 3/ odmietnuť a z tohto dôvodu nebolo možné zaoberať odvolaním vecne, teda tvrdeniami a námietkami žalovanej 3/ v odvolaní.

43. O náhrade trov odvolacieho konania o odmietnutie odvolania žalovanej 3/ rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 256 ods. 1 CSP a článkom 4 ods. 1 CSP.

44. Dôvodom takéhoto postupu je skutočnosť, že Civilný sporový poriadok neobsahuje osobitnú úpravu rozhodovania o trovách odvolacieho konania v prípade, ak je odvolanie odmietnuté. Ustanovenie § 396 ods. 1 CSP odkazuje na použitie ustanovení o trovách konania pred súdom prvej inštancie. Preto bolo potrebné rozhodnúť o trovách odvolacieho konania podľa ustanovenia § 256 ods. 1 CSP, ktoré upravuje právnu vec svojou povahou odmietnutiu odvolania najbližšie. V tomto prípade odvolacie konanie končí bez toho, aby odvolací súd rozhodoval vecne (na základe meritórneho prieskumu), v dôsledku procesného zavinenia tej strany sporu, ktorá podala odvolanie oneskorene. Žalobkyni tak voči žalovanej 3/ vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania o odmietnutí odvolania žalovanej 3/ v plnom rozsahu. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

45. Rozsudok prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.